

KARNATAKA MOTOR VEHICLES TAXATION (SECOND AMENDMENT) BILL, 1980

MR. SPEAKER.—I have received a recommendation from the Governor for introduction of the Karnataka Motor Vehicles Taxation (Second Amendment) Bill, 1980. Now, I call upon the Minister for Transport and Minor Irrigation to ask for leave to introduce the Bill.

Leave to introduce

SEI M.M.J. SADYAJATHA (Minister for Transport and Minor Irrigation)—Sir, I beg to move :

“That leave be granted to introduce the Karnataka Motor Vehicles Taxation (Second Amendment) Bill, 1980.”

MR. SPEAKER.—The question is :

“That leave be granted to introduce the Karnataka Motor Vehicles Taxation (Second Amendment) Bill, 1980”.

The motion was adopted and leave was granted

SRI M.M.J. SADYAJATHA (Minister for Transport and Minor Irrigation)—Sir, I introduce the Karnataka Motor Vehicles Taxation (Second Amendment) Bill, 1980.

MR. SPEAKER.—The Bill is introduced.

Discussion on the Motion of Thanks

MR. SPEAKER.—Now the Hon. Chief Minister will give a reply to the Discussion on the motion of Thanks to the Governor's Address.

† ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ (ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಹುಶಃ ಇವತ್ತಿಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳು ಆಯಿತು. ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿನೆಲ್ಲಾ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾನು ಎರಡು ದಿನ ಇಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಉಪನಾಯಕರಾದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅಡಳಿತದ ವಿಷಯದ ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಚುನಾಯಿತ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ ಗುಂಡೂರಾಯರು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಕೂಡ ಎಂದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪಾಪ ಅವರ ಅನುಭವ ವಿನಿ ಎದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

೩-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ನಾನಾದರೂ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ, ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗುವಾಗ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಬಹು ಮಂದಿ ಶಾಸಕರ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದು ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಮತವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತಪ್ಪಾದ ವರದಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ದಿನ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ: ಆಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇಲೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ನಾಯಕರ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಇಡೀ ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಇವತ್ತು ಅವರು ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನು ಇದ್ದಾರಲ್ಲೂ ಅವರು ಏನು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಈ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಎಂಬುದು ಬಹುಶಃ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ:—ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್:—ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಹೇಳಿದರೆಲ್ಲರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಾತ್ತರ ಹೇಳ ಬೇಕಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಬಹುಶಃ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ ದರಗೆಇವರು ಅಧಿರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಪಾಪ ಆನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಅದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿರ ಬಹುದು. ಅಸಾಧ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್:—ಪ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಕಟ್ಟ ಕಟ್ಟ ಭಾವಯಲ್ಲಿ ಜೈವಂತವರೂ ಅನು ಇವತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಸೇರಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಂತ್ರಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್:—ಅದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಏನು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇಬ್ಬರುಗಾದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಾಂತರಿಗಳ ಸರ್ಕಾರ ಸಮುದಾಯ ಏರ್ಪಡ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೇಳಿದಾರೆ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಪಕ್ಷಾಂತರಿಗಳ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲ ಇದು. ಇವತ್ತು ಏನು ಏರ್ಪಡ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದೇ ಇವತ್ತು ಪಕ್ಷಾಂತರಿಗಳು. ಏಕೆಂದರೆ ೧೯೭೮ರೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಮತಕ್ಷರವಾದ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ, ಅಥವಾ ಅವರ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಂತಹ ಪ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸೂರವರಾಗಲೀ ಇವರೆಲ್ಲ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿರುವುದು ಪ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ, ಮತ್ತು ಆ ಪಕ್ಷದ ಚಿಹ್ನೆಯ ಗುರುತಿನಿಂದಲೇ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ:—ಅವರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ಆ ಪಾರ್ಟಿಯಿಂದ ಗೆದ್ದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್:—ನೀವು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿರುವುದು, ಪ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ೧೯೭೮ ರಂದು ನಡೆದಂತಹ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸೂರವರ ಫೋಟೋ ಮತ್ತು ಪ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಫೋಟೋ ಇರದಂತಹ ಪಾಲಿಫೋಸ್ಟರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ ಇವರು ಹೇಳಿದರು, ದೇವರಾಜ ಅರಸೂರವರ ಫೋಟೋ ಬೇರೆ, ಪ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಫೋಟೋ ಬಂದೇ ಸಾಕು, ಪ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸೂರವರಿಗೆ ದೂರದ ಓಟ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಅವರ ಮೇಲೆ ಆ ಕನೀಷಪ್ ಇದೆ, ಈ ಕನೀಷಪ್ ಇದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್:—ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಏನು ಇಲ್ಲ. ಪ್ರೀಮಾನ್ ಅರುಗೂ ರವರೇ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸ್ಥಾನ ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆಂಬುದು ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರು. ಪ್ರೀಮಾನ್ ಸಿ.ಎಂ. ಅರುಗೂ ರವರು ಹೋಗಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ನಂತರ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಲಿ ಫಂಟಿಗೆ ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದಂತಹ ಪ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಆ ಬಾಲಿಷ್ಠಿಯಾಗಿ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಯ ಮಂತ್ರ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ

ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ನಾನು ಅದಕ್ಕೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದವರು ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಬರದಿದ್ದು ದು ಬಳ್ಳಿಯದೇ ಆಯಿತು. ಒಂದು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವರು ಬರದಿದ್ದು ದು ಬಳ್ಳಿಯದೇ ಆಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ನೆನಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಿದ್ದರು, ಸಾಲದಕ್ಕೆ ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅನುಭವ ಇತ್ತು ಅವರಿಗೆ, ಅವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರೊಳಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾದಾಗ ಅವರೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಬರದಿದ್ದು ದು ಬಳ್ಳಿಯದೇ ಆಯಿತು. ಬಹಳ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ. ಆಮೇಲೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ನಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಏನಾಯಿತೆಂದರೆ, ಯಾರು ಪಕ್ಷಾಂತರಿಗಳೆಂದು ನಾನು ಆ ಚಾಗದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ೧೯೭೮ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಚುನಾವಣೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ರವರಿಗೂ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿರವರಿಗೂ ಹಾಗೂ ದೇವೇಗೌಡರು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗುರುತು ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಒಂದೊಂದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ದೇವೇಗೌಡರು ಎದ್ದು ಕೆತ್ತಿನ ಪಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಆ ರೀತಿಯ ಚಾರ್ಟ್ ನಡೆದಿದೆ. ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ;

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಯಾವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಯೋ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಯು) ಯೋ ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಆರ್) ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಆದ ಮೇಲೆ ಆ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವಂತಹವರು ಪಕ್ಷಾಂತರಿಗಳು; ಆಗುತ್ತಾರೆ ಹೊರತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ನಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ಪಕ್ಷಾಂತರಿಗಳಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ರವರು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಪಕ್ಷಾಂತರಿಗಳು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಎಂಬುದಾಗಿ ಇದ್ದು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾದರೆ ನೀವೇ ಇರಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಎಲ್ಲ. ಯಾವ ಪಕ್ಷದಿಂದ ನಿಂತು ಗೆದ್ದು ಬಂದು ಇಂದು ಆ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಪಕ್ಷವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನೀವು ವಚನಭ್ರಷ್ಟ ರಾಗುತ್ತೀರಿ, ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಂದು ನಾನು ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೆ. ಆಗ ಬಹು ಮತ ಇತ್ತು. ಸರಿ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆ ಬಂತು. ಆಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ರವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು, ಅದೇನೆಂದರೆ, ಜನ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಈ ದೇಶದ ಜನ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಜನ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಯಾರೂ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಜನ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಂತೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದು ನಿಜವಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಯಾವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಜನ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದು ೨ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಜನ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪಕ್ಷ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಯಾರು? ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಲ್ಲದವರು ಯಾರು ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಎರಡನೆ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ನಂತರ ೩ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ೩-೪ ಸ್ಥಾನ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಶಾಸಕರು ಅಂದು ಇದ್ದಂತಹ ಕೆಲವು ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದಂತಹ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರ ನಾಯಕರು ತಿಳಿಸದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಸರಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದು ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಯಾರು ನಿಂತಿದ್ದರು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ೭೮ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಪಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಗೆಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಅರಸರವರ ಆದ ಬಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, “ಯು” ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಪುನಃ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಐ ಟಿಕೆಟ್ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಗೆದ್ದು ಬಂದು ಇವತ್ತು ನೀವು ಬೇರೆ ಪಕ್ಷದ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಅರಸರವರು ನನಗೆ ಶಾಸಕರ ಬೆಂಬಲ ಇರುವವರೆಗೆ ನಾನು ಇರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಇವತ್ತು ಏನು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ

ಅವರು ಮೊದಲು ಅವರ ಕಡೆ ಹೋಗಿದ್ದರು, ಮೊನ್ನೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಯಾರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಪಕ್ಷದ ಮತ್ತು ಆ ಪಕ್ಷದ ಚಿನ್ನೆ ಮೇಲೆ ಗೆದ್ದಿದ್ದರೋ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಗಲಾಟೆಯ ಅಥವಾ ಭಾಷಣದ ಮೂಲಕ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮತ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಯಾರು ಅವರ ಕಡೆ ಹೋಗಿದ್ದರೋ ಮತ್ತೆ ಅವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಗಾಂಧಿಯವರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರಸ್‌ಎವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಸನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ, ಸನ್ನ ಪರಸನಾಲಿಗೆ ಮತ ಕೊಟ್ಟರು (೧೯೭೮ ರಲ್ಲಿ) ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದರು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜನ ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಲೋಕಸಭೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನೀತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಜನತೆಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಂದಿರಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಿಂದ ಗೆದ್ದರು ಮತ್ತೆ ಇಂದಿರಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದಿರಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬಂದು ಇವತ್ತು ಇಂದಿರಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಹೇಗೆ ಪಕ್ಷಾಂತರಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ ಈ ಕಡೆ ಕೂತಿರುವವರು, ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ನೀವು ಕೂಡ ಅನೇಕರು ಆ ಕಡೆ ಕುಳಿತಿರುವವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಐ ಬಿ ಟಿಎಂ ಮೇಲೆ ಗೆದ್ದು ಬಂದವರು ನೀವು ಆ ಕಡೆ ಕುಳಿತು ಈ ಕಡೆ ಕುಳಿತಿರುವವರನ್ನು ಪಕ್ಷಾಂತರಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಫರ್‍ವಾಂಡಿಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.....

(SRI S.S. ARAKERI in the Chair)

ಫೇರ್‌ಮನ್.—ಅವರು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ನೀವು ಮಾತನಾಡಿ ಈಗ ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.....

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ (ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅವರುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಜನರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೂ ಜನರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಕೊನೆಗೆ ಜನರು ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಗೌರವದಿಂದ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ನಮಗೆ, ಇವತ್ತು ತಮಗೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಆಗಿದೆ. ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರು ಬೇಕಾದರು ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಹೇಳಲಿ. ನಮ್ಮನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಲು ನಾವು ಕೇವಲ ಬಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬಂದವರು, ಟೀಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ ಕೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕಲ್ಲ. ಯಾರು ಪಕ್ಷಾಂತರಿಗಳು ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಆರಸ್, ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕಡೆ ಕುಳಿತಿರುವವರು. ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಚಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬರಲಿ, ನಾವು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಆದರೆ ಚಿನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಹುಮತದ ಶಾಸಕರ ಬೆಂಬಲವಿರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿರುವವರೆಗೆ ಇರುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ. —ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಡಿಸಾಲಸ್ ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್. —ನೀವು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತು ಗೆದ್ದು ಬನ್ನಿ, ಆಗ ನಮಗೆ ಬಹುಮತ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಆರಸ್ ರವರು ಹಿಂದೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದರು? ನನಗೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಶಾಸಕರ ಬಹುಮತ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು. ೭೭ ರ ಚುನಾವಣೆ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ.....

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಫರ್‍ವಾಂಡಿಸ್.—ಬೇರೆ ೯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮತವಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗಳನ್ನು ಡಿಸಾಲಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಕೇಂದ್ರದವರು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್. —ತಾವು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬರುವವರೆಗೂ ನೀವು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಗಳನ್ನು ಮೋಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದಲ್ಲ, ಅದಿಂತೂ ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆಯೂ

ಮೋಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಲ್ಲಾ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಾರೆಂದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸಮಯ ಯಾವಾಗ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಮೊನ್ನೆ ಅವರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಗೆದ್ದ ಮೇಲೆ? ನೀವು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ಠೇವಣಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ? ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಒಟ್ಟು ಬಂದಿದೆ ನೋಡಿದ್ದೀರಿ? ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಜವಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಯಾವುದು ಯಾರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಶಾಸಕರಾಗಿ ಬಂದು ಅವರು ಜನತೆಯ ಮತ್ತು ಮತದಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಐ ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಅದು ನಮ್ಮದು ನಿಜವಾದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ 'ಯು' ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೋತಿದ್ದೀರಿ? ನಿಮ್ಮನ್ನು ಜನರು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ತಮಗೆ ಒಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ನಿಜವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ಬರುವುದಾದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ಗೆದ್ದು ಬಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಲೋಕ ಸಭೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು ಆದರೆ ನನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಮತ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆವೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕೃಲಾ ತತ್ವ ಹೇಳಿಕ್ಕೆ ಹೋದಂತಹ ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಬಹು ಮತ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಯಾವ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ನಿಜಕ್ಕೂ ಬಹುಮತ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬಲಿಷ್ಟವಾದ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದವರು ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ೬೨ ರಲ್ಲಿ ಜನರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ್ದರು ೭೨ ರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಗೆದ್ದಿರಿ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಿ ೭೮ ರಲ್ಲಿ ನಾವು ನೀವು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಗೆದ್ದೆವು ನೀವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಿ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಇಂದಿರಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವತಿಯಿಂದ ಗೆದ್ದಿದ್ದೀರಿ ಮೊದಲು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತು ಗೆದ್ದು ಬನ್ನಿರಿ ಅದೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತೀರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ನೋಡೋಣ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಆತಾರಿಟೇರಿಯನ್ ಅಥವಾ ಪರಸನಾಲ್ವಿ ಕಲ್ ಎಂದು ಕರೆಯಿರಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ನಾಯಕರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ನಾಯಕರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು, ಬೇಡದೆ ಇದ್ದಾಗ ಹೇಳದೇ ಇರುವುದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜನಸಂಘ ಇದೆ, ಕಮುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಇದೆ. ಒಂದೊಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ನಾಯಕರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬರು ನಾಯಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಯು) ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬರು ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬರು ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭ. ನಡೆಯುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಯಾವ ಪಕ್ಷವೇ ಇರಲಿ ಒಂದು ನಾಯಕತ್ವ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ೧೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮೆಂಬರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜಲರಸ್ ಅವರು ಇನ್ನೂ ೧೦ ವರ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಅಧಿಕಾರ ತ್ಯಾಜ್ಯವಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ, ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಒಂದು ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಒಂದು ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅವರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತು ಗೆದ್ದು ಬರಲಿ ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ.ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಅವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಅಳಿಯಂದಿರು. ಅವರಿಗೆ ಆ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಕಡೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಕಷ್ಟ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ. ನಾನು ತತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ — ಈಗ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರು ಜನಸಂಘದ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಅವರ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚರಣಸಿಂಗ್ ಅವರ ಲೋಕದಳದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಜೊತೆ ಅಡ್ಡಸ್ವಾನೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಯಾವ ತತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ರಾಜೇಶ್ವರನ್ — ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಹೋದರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ತತ್ವ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರಿಗಿಂತ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ — ನೀವು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರ ತತ್ವ ಸರಿಯಿಲ್ಲ, ನೀತಿ ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಅವರ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಸಂತೋಷ. ಈ ಹಿಂದೆ ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರುಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಪ್ತಾ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅತುಲಭೋಷ್ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವುಗಳು ಯಾರೂ ಜನಸಂಘದವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಆ ನಾಯಕರುಗಳೇ ಜನಸಂಘದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸುವುದು ತಮಗೆ ಸೇರಿದ ಹಕ್ಕು. ಹೀಗೆ ಹಿಂದೆ ಪಕ್ಷದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮತಕ್ಕೊಂದು ಪಕ್ಷದವರು ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸುವುದು ಅವರ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನೀವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಏನಿದೆ? ತಪ್ಪು ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತತ್ವ ಇದೆ? ಯಾವ ನೀತಿ ಇದೆ? ಯಾರು ಯಾರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹಿಂದೆ ಕಥೆ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮನೆಗೆ ಅತಿಥಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸೋಸಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಕೂದಲೇ ಮುಖತೋಳಿದುಕೊಂಡು ತಲೆಬಾಚಿಕೊಂಡು ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು ಹಣೆಗೆ ಕುಂಕುಮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊತ್ತು ಮುಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಅತ್ತೆ ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ. ಆದರೆ ಅತ್ತೆ ರಾತ್ರಿ ಗಿರಿ ಗಂಟೆಗೆ ತಲೆ ಬಾಚಿಕೊಂಡು, ಹಣೆಗೆ ಕುಂಕುಮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊತ್ತು ಮುಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳೋಣ. ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು ಬಿಕ್ಕಿ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಹೀಗೆ ಅವರದು ಹಾಗೆ ಅವರದು, ನಾವೇನೋ ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಮಗೆ ಜನ ಮತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ರಾಸಕರ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ. ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಜನಗಳಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಕ್ಷದಿಂದ ರಾಸಕರ ಅಧಿಕೃತ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಯಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಜನಗಳಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಆ ಕಡೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. You have been rejected by the people of Karnataka; you have no right to sit there as the people have not chosen you in the election. You go to the people and come out with their mandate. As long as you don't get their mandate you have no right to sit there in the opposition. ನನ್ನನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ನೀವು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ — ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ದೇವರಾಜಅರಸ್ ಅವರು ೭ನೇ ತಾರೀಖು ಗಾಜಿನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರಿಗೆ ಮೆಚಾರ್ಟಿ ಇತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರು ಅಸಂಖ್ಯಾಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಆಗ ಯಾರೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬದ್ಧವಿಸುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.— ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರ ಅರಸ್ ಅವರು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವವರಲ್ಲ. ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗಿಂತಲೂ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಬಲ್ಲೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿದರು ಎಂದರೆ ೧೯೭೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಆದಹಾಗೆ ಆಗದೇ ಇರಲಿ ಎಂದು ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನಾ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಎಂದು ೧೨ ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ತೀರ್ಮಾನ ವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಮೇಲೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಗೌರವವಾದ ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ೧೨ ಗಂಟೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬೇಡ, ನಾನೇ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ ನಾಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ. ನಾನು ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾತಿಯ ಮೇಲೆ ಜನ ಮಾತ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾತಿಯ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜಾತಿಯನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮುಂದುವರಿದವರು, ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳು, ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅರಸ್ ಜಾತಿಯವರು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತವರು ಮೈಸೂರಿನ ಅರಸು ಮನೆತನದವರು ಅವರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ರೆ ಪರ್ಷ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನೀವೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಜಾತಿಯ ಮೇಲೆ ಪುರೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂಡೆ ಯಂತೆ ಇದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು ಲೋಕಸಭೆ ಚುನಾವಣೆ ಆದ ೨೨ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಡೆ ಇದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಆ ಕಡೆ ಬೋದರು.

೩.೩೦ ಪಿ.ಎಂ

ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆಪೊಲೊ ದಿವಸ ಪ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವ ರನ್ನು ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದವರು ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರು ಮತ್ತು ಅವರ ಪೆಸನ್ನಲ್ಲಿ ಗದ್ದಂಥವರು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಸಹ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಿಂದಲೇ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿರತಕ್ಕವರು ಅನೇಕರು ಇದ್ದರು. ಅವರಂತೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಗೆದ್ದು ಬಂದಿರುವುದು ಪ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಪಕ್ಷ ದಿಂದಲೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವ ಮುನ್ನ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿದರು, ಒಂದು ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರನ್ನು ಲೀಡರ್ ಮಾಡಿ ಹೊಸ ಲೀಡರ್‌ಷಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಕೆ ನಡೆದರೆ, ಮತ್ತು ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ನಾಯಕರು ಎಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ಡಿಸಾಲ್ವ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದಕ್ಕೂ ಕೆಲವು ಕಾನೂನಿನ ತೊಡಕುಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೂ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರಿಗೂ ಪ್ರೀತಿ ಎಷ್ಟು ಇತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ನನಗಾಗಿ ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರು ಎಂದೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಕಾನೂನು ಪಂದಿತರನ್ನು ಕೇಳಿ, ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರನ್ನು ನಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾನೂನಿನ ಪಾಯಿಂಟು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೈಬಿಟ್ಟರು. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪಾರ್ಲಿ ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಚವಾಣರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಅವರನ್ನು ಸಂಪುಟ ರಚನೆ ಮಾಡಲು ಆಪ್ತನವಿತ್ತರು. ಇದು ಅವರ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನಲ್ ಡ್ರೋಟಿ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇರುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು Explore the possibility of forming the Government, ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತರು. ಆಗ ಅವರು ನನಗೆ ಮೂರು ದಿವಸ ಸಮಯ ಕೊಡಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ನಂತರ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ. ಗರ್ವನರ್ ಆಗಲೀ, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರಿಗಾಗಲೀ ಇದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ 'ಐ' ಪಕ್ಷ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ 'ಯು' ಪಕ್ಷ, ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷ, ಎನ್ನುವುದು ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಜನತೆಯ ಬೆಂಬಲ

ಯಾರಿಗೆ ಇದೆಯೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅವರನ್ನು ಕರೆಯುವುದು ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕವಾದ ನಿಯಮ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನನ್ನನ್ನು, ನಾನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ ನಾಗಿದ್ದಾಗ ಸಂಪುಟ ರಚನೆ ಮಾಡಲು ಕರೆದರು. ನಾನು ಎರಡು ದಿವಸ ಸಮಯವನ್ನು ಕೇಳಿದೆ, ಆಗ ನನಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸಕರು, ನನ್ನನ್ನು ಅವರ ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವ ಶಾಸಕರ ಸಿಗ್ನೇಚರನ್ನು ನೋಡಿ ನಂತರ ನನಗೆ ಬಹು ಪುತ ಇದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರು ಮತ್ತು ನನ್ನನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರೇ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಂಥವರನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಮಾಡಲು ಕರೆಯುವುದು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಇರುವ ನಿಯಮ. ಇದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಹೈಕಮಾಂಡ್ ಇದೆ ಅದು ನಾವು ಯಾರು ಪಕ್ಷದ ಲೀಡರ್ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಶಾಸಕ ಮಂಡಲದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೈಕಮಾಂಡ್‌ನವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇದು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಇರುವ ಪದ್ಧತಿ. ಆಗ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟರು, ಏನೆಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ ಪ್ರಪೋಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಿದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ೧೯೬೯ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ೭೭ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರೂ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಎಷ್ಟುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಇದು ನಿಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರು, ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣರು ಸ್ವಾಮಿ, ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀವು ಹೇಗೆ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟಿರಿ? ನಾನೇ ಒಂದು ಸಾರಿ ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ನೀವು ಸುಮ್ಮನಿರಿ, he is going headlong ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಈಗ ತಾವು ಉಪ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಬೂಸಾ ಪ್ರಕರಣ ಒಂದು ನೆಪ ಹಾಕಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರು. ಮತ್ತು ನೀವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆಂದು ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಮಾಡಿದರು, ಇದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಸಹ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಅವರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಸರ್ಕಾರ ಏನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅದು ಜನತೆಯು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದಂಥ ಸರ್ಕಾರ, ಜನತೆಯಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಮೂಲಕ ಆರಿಸಿ ಬಂದ ಶಾಸಕರ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ರಚಿತವಾದಂಥ ಸರ್ಕಾರ, ಇದನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಪಕ್ಷಾಂತರಿಗಳು ಅವರ ಹೊರತು ನಾವೆಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾನು ಪಕ್ಷಾಂತರಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಆ ಅರ್ಥ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ತಾವು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನ ಗ್ರಾಮರ್ ಅಥವಾ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್ಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ನಾನು ತಾವು ಹೇಳಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೊಂಡು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಇದೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, “even the worst political opponent of Smt. Gandhi in this country knows that she has image; she has popularity and charisma— these things are known to his party leaders. I do not know whether Sri S.R. Bommai, Leader of the opposition is prepared to concede but this is a reality which

is placed on the face of every one of us. It is a reality which nobody can, by mere words or talks or protestation, wash out. This cannot be washed out. We know that Smt. Gandhi has got large number of followers in this country.” ಎಂದು, ಇದು ಗುಂಡೂರಾಯರು ಹೇಳಿದ ಮಾತಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನಾಯಕ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಅರಸ್ ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಜನತೆ ಅವರಿಗೆ ಇಂದೂ ಸಹ ಮತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಯಾವ ಹಕ್ಕನ್ನೂ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಜನ ಪೋಟ್ ಫಾರ್ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಪೋಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಬಂದಾಗ ನಿಮಗೆ ಯಾರೂ ಮತ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾದು ನೋಡೋಣ.

SRI K. BHASKAR, NAIDU—I am prepared to resign and contest in the fresh election if Mr. Basavalingappa were to resign and contest.

SRI B. BASAVALINGAPPA.—I feel sorry because my friend Mr. Naidu did not find a place in the recent Cabinet expansion.

SRI K. BHASKAR NAIDU,— I have not come here for ‘Hotte padu’.

ಶ್ರೀ ಅರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಏನು ದಾದಿ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿ ಏನೆಂಬುದು ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ತಾವು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತು ಜನರಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದವರು. ಈಗ ಆ ಕಡೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ನಿಮಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನೀವು ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಪುನಃ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಮತ್ತು ಜನರಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ನಿಮಗೆ ಹಕ್ಕಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಲು ನಿಮಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ, ಹಾಗೂ ಟೆಕ್ನಿಕಲಿ ನಿಮಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅಧಿಕಾರವಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಜನತೆ ನಿಮಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಮೊದಲು ತಾವು ಕೈ—ಚಿಹ್ನೆಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದು ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ ಮೊನ್ನೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಉದಯಸುಪ್ರಿಯಾ ಸೂರ್ಯನ ಗುರುತನ್ನು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಇನ್ನೊಂದು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದರೆ ಯಾವ ಗುರುತನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ೧೯೭೮ನೇ ಇಸವಿ ಜನವರಿ ಸಾಲ್ಮನೇ ತಾರೀಖು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಅದು ಸೇರಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ, ೩೧ನೇ ತಾರೀಖು ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದೂಮುಕ್ಕಾಲು ಗಂಟೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅನಂತರ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನತೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷವನ್ನೇ ಬಹುಮತದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿತು. ಆಗ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮೊದಲಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿರಬಹುದು, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ವಜಾ ಮಾಡಿರಬಹುದು, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ತೀರ್ಮಾನ ಸರಿ ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಕೋರ್ಟ್ ಎಂಬುದು ಇದೆ, ಈ ಜನತಾ ಕೋರ್ಟ್ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದ ಸರ್ಕಾರವೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಅದರಂತೆ ನಾನು ಮತ್ತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಜನತಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತಾವು ಗೌರವ ಕೊಡುವುದಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಹೇಳುವಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಆ ಬಂದು ಭಲ ನಿಮಗೆ ಇದ್ದರೆ, ತಾವು ಕೂಡಲೇ ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಜನತಾ ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ, ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಪುನಃ ಗೆದ್ದು ಬಂದರೆ, ಆಗ ತಾವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ

ಮಾತನಾಡಲೂ ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನಿನ ರಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಹಕ್ಕಿರುವುದು, ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನೀತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ತತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಂತಹ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಏನೇ ಬೇಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಅದಕ್ಕೆ ಜನತೆಯ ಮನ್ನಣೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಯನ್ಸ್ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಲು ಹಕ್ಕಿದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಆರ್ಮುಂಗಂ ಅವರಿಗೆ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟಿನಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್.—ಇಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ದೋರಣೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಹರಿಯಾಣದಲ್ಲಿ ಭಜನ್‌ಲಾಲ್ ಸರ್ಕಾರ ಮೊದಲು ಯಾವ ರೀತಿ ಇತ್ತು, ಗೋವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಮೊದಲು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಈಗ ತಾವು ಎಲ್ಲಿದ್ದೀರಾ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮನ್ನು ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀ ಚರಣಸಿಂಗ್ ಅವರ ಪಕ್ಷದವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

You are a fish out of water. Why should you worry about Haryana? You talk about Karnataka. You say that I have taken double stand but your leaders have taken hundred stands. I do agree that we have taken the opportunity. I am also questioning about Arumugham. He is also 50% because in that KGF constituency due to an alliance of Congress (I) party and Republican Party of India, the Congress (I) did not set up a candidate and we supported the candidate of republican party—Sri Arumugham. Therefore, I say, I concede 50%. He says he has got highest respect for the parliamentary democracy. Therefore, I say, let him also resign and contest. We will also set up our candidate and let us see who wins.

ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಪಕ್ಷ ಏನಿದೆ, ಆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂರುವಂತಹ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಂತಹ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಹಕ್ಕಿರುವುದು, ಆದರೆ ಜನತೆಯ ತೀರ್ಮಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮತ್ತೇ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗೋಣ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ನಾವು ಇಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಜನತೆಯು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿರುತ್ತೇವೆ, ಅನಂತರ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನೀವು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಪರಿಶುದ್ಧರಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಮಾತ್ರ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇ ಗೆದ್ದು ಬನ್ನಿ, ಆಗ ನಾವು ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ತಾವು ಉಪನಾಯಕರಾಗಿದ್ದೀರಿ, ಮುಂದೆ ನೀವೇ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಜನತೆಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬರುವವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರ ತಮಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲೂ ಸಹ ತಮಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ತಾವು ಈ ಕಡೆಯಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ತಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಏನೇನು ಹೇಳಿದ್ದರು ಎಂಬುದೆಲ್ಲಾ ಈ ಪಂದಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು. ನಾನು ದ್ವಾಪರಯುಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಇಲ್ಲವೇ ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ೨೦ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಕೇಳಬೇಕು,

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನೀವುಗಳಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಜನತಾ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೈ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಈಗ ತಾವು ಪೀಪಲ್ಸ್ ಕೋರ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಮಾಡಿ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೈ—ಚಿಹ್ನೆಯಿಂದ ಅರಿಸಿ ಬಂದಂಥ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಆ ಕಡೆಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಡೆಯೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೈ ಕೊಟ್ಟವರೇ ಇಂದು ತಮ್ಮ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ವರ್ತಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಜನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಉಚ್ಚಾಟನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅರಸು ಸರ್ಕಾರದ ಅವನತಿ ಅರಂಭವಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು “ಅರಸು ಸರ್ಕಾರದ ಅವನತಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಯೇ ಏನು: “ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದ ಅವನತಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು, ಅವರು ಬರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಸರ್ಕಾರ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ”.

ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಐ ಅಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಅವತ್ತು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನೀವು ಇವತ್ತು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಇದನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿ. ಜನಗಳಿಗೆ ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿದು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“I am here because of my party and my party has elected me as their Leader. I am therefore the Chief Minister and I have constituted a team of Ministers. We, as a team, are working as the Government of Karnataka. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಅರಸು ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವನತಿ ಬಂದಿದೆ, ಆದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು: ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಈ ಕಡೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರಲ್ಲ (ಅಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಕಡೆ ಕೈ ತೋರಿಸಿ) ಇವರು ಬೇಡ ಎಂದ ವಿಷಯ ನನ್ನ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಇವರು ಇರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತೇನೆ.”

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನೂ ಜನ ಒಂದುತ್ತಾರೆ, ಜನ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನೀತಿ ಪ್ರಕಾರ ಬಹುಮತದಿಂದ ಆರಿಸಬಂದು, ನಮ್ಮ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದೆ; ಜನತೆಯ ಅಭಿಮತದಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದೆ, ಪಕ್ಷಾಂತರ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರೆ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ “ಯು” ಪಕ್ಷದವರೇ ಹೊರತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ “ಐ” ಪಕ್ಷದವರಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ, ಜನತೆಯು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿರುವುದು ನಮ್ಮನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಮ್ಮನ್ನು. ನಾವು ಫಿರ್ಮದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ, ನೀವು ಆಪರಾಧಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಜಾಸ್ತಿ ಹೇಳಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾಳೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ನಿಮಗೇನೂ ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ನಿಮಗೆನು ಗೊತ್ತು, ಹೇಳಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಾ, ನೀವು ಅಲ್ಲೇ ಇರಿ, ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ, ಈ ಕಡೆ ಬರಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ನಾಳೆ ನಿಮಗೇನಾದರೂ ಸಂಚಾರ ಬರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಸಂಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೇನೂ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಪಕ್ಷದ ಸ್ವಪಾಯಿ, ಪಕ್ಷದ ಹೈಕಮಾಂಡ್ ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೋ ಹಾಗೆ ಕೇಳತಕ್ಕವನು.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಬಿ. ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್.—ಇದುವರೆಗೂ ನೀವು ಪೂಜಾರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರಿ, ಈವತ್ತೂ ಸೋಲ್ವರ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಯಾವುದು ಎಂದು ನನಗೆ ಕನ್ಫ್ಯೂಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

SRI R. GUNDU RAO.—You must have a decency to hear. Patiently You must hear what I am telling. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ದೇವರು, ನಾನು ಪೂಜಾರಿ ಎಂದು ಯಾವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ಇದನ್ನು ನಾನು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ದೇವರು ಎಂದು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂದಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ, ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ದೇಶದ ಭದ್ರತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಒಂದು ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ದೇವರನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಆ ರೀತಿ ಜನ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ನಾವು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಅದೇ ರೀತಿ ದೇಶದ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಜನತೆ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಕಳಿಸಿದೆ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಜನಸೇವೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದನೇ ಹೊರತು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಮೇಲು ಲೋಕದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ತಲೆ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬಡವರು ಯಾರನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರನ್ನು ಬಹುಮತದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಜನಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಜನಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಅವರಿಗೋಸ್ಕರ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅತಿಶಯವು ಏನೆಂದರೆ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವು ಅತಿ ಮಾಡೋಣ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಗೌರವವಿರುವವರೆಗೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಇವತ್ತು ಬಿಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರು ಈಗಾಗಲೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಇರಬಾರದು, ಪುನಃ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಯು ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಡಿ, ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಕೆ ಆ ಒಂದು ಚಿನ್ನೆಯಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬರುತ್ತೇನೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಐ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನೀವು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು, ಪುನಃ ಗೆದ್ದು ಬಂದಾಗ ನಾವು ಮೇಜು ಕುಟ್ಟಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಮಾಡಬಹುದು ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದು ಕೇವಲ ೫೦ ದಿವಸ ಆಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಕೆಲಸಗಳಾಗಿಲ್ಲ, ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರುಣ್‌ಕುಮಾರ್ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. In the best interest of the administration and to uphold the dignity and honour of the S.C. and S.T., minorities and backward classes, the Government has committed to see that justice is done to these groups of people. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ

ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ದೇರದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅವಶ್ಯಕ, ಯಾವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಎನ್ನುವುದರ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸೂಕ್ತವೋ ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದವುಗಳನ್ನು ಬೇಡ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆದ ಮೇಲೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಅಡಳಿತಪಕ್ಷ ಎಂಬ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವಾಗ ಅವರೂ ನಾವೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸಲಹೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದನ್ನು ಕೇಳಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ನೀತಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಎಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರೂ ನಾವೂ ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಾಗ, ಜನತೆಗೆ ಯಾವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಒಂದು ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಏನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಆಗಮೋಗುಗಳನ್ನು ಬೇಕು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

೪-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಈ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರಿರಲಿ, ಆ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರಿರಲಿ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷ ಭೇದ ಭಾವವನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳದೇ ಆಡಳಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಸಹಕಾರದಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನಾನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ತಾವು ಏನೇನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದು ಇನ್ನು ಕೇವಲ ೨ ತಿಂಗಳು ಆಗಿದೆ. ನಾವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವನು ನಾನಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥವರು, ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವವನೂ ನಾನಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಂತವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಕೆಲವು ತಪ್ಪುಗಳಾಗಬಹುದು, ಎಲ್ಲರೂ ಪಂಡಿತರೇ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕುಳಿತು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಇದೆ. ಆ ರೀತಿ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಾವು ಹೋಗುವಾಗ ಏನಾದರೂ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಹೋದರೆ, ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ, ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದವರೂ ಅವರ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಪಾಲನೆಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ಸರ್ಕಾರ ನಿಗಾಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಕೇವಲ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಇದು ಏನು ಏ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರವಿತ್ತೋ ಆ ಸರ್ಕಾರದ ಫಲ ಇದು ಸ್ವಾಮಿ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಸೇರಿದಂಥಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಆಗು ಬಂಥು ಆಗುಹೋಗುಗು ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕ ಕಾರಣಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅದು ರಾಜ್ಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಒಂದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಸರಿ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಬೆಲೆಗಳು ಏರುತ್ತಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುವ ಮನಸ್ಸು ತಮಗಿಲ್ಲವೇ ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ನಮಗೆ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ನಿಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮೈಕೇಲ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್.—ಚುನಾವಣಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರಿ. ಮೊನ್ನೆ ಕೂಡ ಶ್ರೀ ಸೇಲಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಚರಣ ಸಿಂಗರು ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶುಗರ್ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅಂಥವರನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿ.

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ನಿಮ್ಮ ಚಾನ್ಸ್ ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ. ಸಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ; ಅದಲ್ಲಾ ಚುನಾವಣಾ ತಂತ್ರ ಹೇಳಬೇಕು, ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಸಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಲೀಡರ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದಿರಿ, ಅದೇ ಚರಣ ಸಿಂಗರ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ಶ್ರೀ ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯಂತೆ ವರ್ತಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? ಮೊರಾರ್ಜಿ ಮತ್ತು ಚರಣಸಿಂಗರು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ನಮ್ಮ ಸಾಯಿಕರು, ಅವರನ್ನೇ ನೀವು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಜಮೀನು ಹೋದಿರಿ. ಜನತೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತು, ಯಾರು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಪುಳಕ: ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಹೆತೋಟಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಏನೇನಿದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಎಲ್ಲಿ ಮೋಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳೆಲ್ಲಾ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಷೀವಾಗಿ ಯಾರ ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದಷ್ಟು ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗುರಿ ಯಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಸಹ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಕ್ಕರೆ, ಡೀಜಲ್, ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳವರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ಮತ್ತು ಕಾಮರ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಕೂಡ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬೇಡಿಕೆ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೋಟಾ ವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳೆರಡೂ ಸಹ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಬಂದಿದೆ, ಸಕ್ಕರೆಯಾಗಲೀ, ಎಣ್ಣೆಯಾಗಲೀ, ಡೀಜಲ್ ಆಗಲೀ ಮತ್ತು ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಆಗಲೀ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ವೈಫಲ್ಯದಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು, ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ವೈಫಲ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಜನತೆ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಜನತೆ ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಉಪ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ೬ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ೫ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದು ಕಾರಣ ಎಂಬುದು ಜನತೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದು ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಇದು ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಇವರು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸೀಕೆರೆವಿಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೇನೂ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋರಾಡಿದೀರಿ ಹೋಗಿ ಅಪ್ಪಾ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಅಡ್ಡಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ತಡವಾಗಿ ಬಂದೆ, ಆ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣ ತರಿಸಿ ಓದುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ತಾವು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ

ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ತಾವು ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಬಿಡಿ ನಾನು ಆ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಎಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆರಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, “These are the great proprietor of democracy. We have yet see the equals to them who are the preponents of democracy” ಇದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ, “ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ, ಕುತ್ತಿಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ”

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಅವತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಸ್‌ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಖಾಲಿ ಬೆಂಚ್ ಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಳಗಿದ್ದಾಗಲ್ಲಾ.....

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ, “People know who is who” ಯಾರ ಯಾರ ಬಂಡವಾಳ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಓದಿದ ಜನ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರ ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಬಂಡವಾಳ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ನೀವು, ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ ವೀನ್ ಆಗತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಅದು ಉತ್ತಮ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟೇರಿಯನ್ನಿನ ಒಂದು ಸತ್ ಸಂಪ್ರದಾಯವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಬಂಡವಾಳ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರೇ. ಅದಕ್ಕೆ ಜನತೆ ಕಳೆದ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೇ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಬಂಡವಾಳ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರ ಬಂಡವಾಳ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು, ನೀವು ಅಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನ ಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಓದಿ ಓದಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.—ಇದು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಬಗ್ಗೆ ಅರಸುವವರು ಅಡ್ಡಿಯ ಮಾತು. ಅದು ಸರಿಯೋ ಇದು ಸರಿಯೋ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರಭಾಕರ್ ರಾಯರೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ಸ್ವಾಮಿ ಇವತ್ತು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮೂಟೆ ಹೊರುವವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಹಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಂದಾಗ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಯಾರು, ಪೊರಾಜ್ ಯಾರು, ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೂಟೆ ಹೊರುವವರು, ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಡವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಯಾರು ಎಂಬುದು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಓದಿರುವ ಜನ ಯಾರು ಎಂಬುದು.”

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹೊಳೇನರಸೀಪುರದ ಜನ ನನಗೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟರು, ನಾನು ೪ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮೂಟೆ ಹೊರುವವರು ಯಾರೂ ನನಗೆ ಓಟು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಬಿ. ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್.—ಪಾವಟಿ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತೀರಿ; ಅದೇ ತಾನೇ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಅವರಿಗೆ ಭಯ ಆಗುತ್ತಿದೆ; ಏನೋ ಎಂತೋ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಮೈಕೇಲ್ ಬಿ. ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್.—ನನಗೆ ಏನು ಭಯ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಇಂಥವರನ್ನು ನಾನು ಏಕೆ ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಿ? ಇವರೇನು ಅಂಥ ವಿರೋಧಿಯೇ? ಒಳ್ಳೆಯವರನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಾದರಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೀವು

ನವಗೆ ಹೇಳಬೇಡಿ: ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ತರಬೇತಿ ಆಗಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ತರಬೇತಿ ನಮಗೂ ಆಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬಹು ಜನತೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ, ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಮೆ. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:— ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡುವ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಒಪ್ಪೋಣ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ತಕರಾರು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿವೇನಂದರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಮತ್ತೆ ಒಬ್ಬರು ದೇವೇಗೌಡರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಾಶ್ನಾಸ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಕೆಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಬಿರೋದ ಪಕ್ಕದವರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಸಹಕಾರವೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಬಂದ ಹಾಜರವರ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಮೊಗಗಿಬಾರವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್:— ಬಹಳವೇ ಸೊಡಸೆ. ನಾನು ಹೊದಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು ಬೇಕೆಂದು ಬಂದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಸಹಕಾರ ಪಡೆದು ಚೆನ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅದೇ ಸಹಕಾರ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಾಗಲೇ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಟ್ಟಿದರೆ, ಅಷ್ಟೇ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಅದರ ಬಳಿ ಮುಕ್ತ ಹೇಗಾದರೊಬ್ಬರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೂಡಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮೆ. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:— ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಸುಸ್ತುಗೆ ಮತ್ತೆ ನಿಮ್ಮ ಪಾದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದಿ ದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್:— ಅದಾದರೂ ತಪ್ಪೆಲ್ಲರೂ ಈ ಬಂದು ರಾಜ್ಯವಾಸರ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಮಾನ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಗಣ್ಯರಾಗಿ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER:—The question is:—

“That we, the Members of the Karnataka Legislative Assembly assembled in this Session, beg leave to thank the Governor for the Address delivered to the Members of the Legislature on 23rd January 1980.”

The motion was adopted unanimously

FINANCIAL BUSINESS

Voting of Demands for grants (on account) for the year 1980-81

SRI M. VEERAPPA MOLLY (Minister for Finance).—Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move:—

“That a sum not exceeding Rs. 7,00,00,000 on Revenue Account and Rs. 1,50,00,000 on Capital Account be granted on account to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March